

ТЭТГЭВЭР БОДОХ ЗААВАР

НЭГ. Нийтлэг үндэслэл

1.1. Энэ зааврыг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасан тэтгэвэр тогтоолгох нөхцөл хангасан даатгуулагч, хүн /цаашид "даатгуулагч" гэх/-ий тэтгэврийг бодох, тогтоосон тэтгэврийг өөрчлөх, олгоход баримтална.

ХОЁР. Хамрах хүрээ

2.1. Энэ зааварт Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 5, 11, 16 дугаар зүйл, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн 5, 7 дугаар зүйл, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 8, 10, 13 дугаар зүйлд заасан тэтгэвэр тогтоолгох нөхцөлийг хангасан даатгуулагч хамаарна.

ГУРАВ. Даатгуулагчийн шимтгэл төлж, ажилласан

хугацааг тооцох

3.1. Энэ зааврын 2.1 дэх хэсэгт заасан тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн ажилласан болон нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг энэ тушаалын нэгдүгээр хавсралтаар баталсан "Тэтгэвэр тогтоолгох баримт бичгийн бүрдэлд хяналт тавих, тэтгэврийн хувийн хэрэг бүрдүүлэх, бүртгэх журам"-ын 1.2-т заасан баримт бичгийг үндэслэн тооцно.

3.2. Тэтгэврийн даатгалын сангаас шинээр тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн шимтгэл төлж ажилласан хугацааг дараах хугацаагаар нэмэгдүүлэн тооцно. Үүнд:

3.2.1. Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 10 (120 сар)-аас доошгүй жил төлсөн эмэгтэй даатгуулагчийн төрүүлсэн болон гурав хүртэл настайд нь үрчлэн авсан зургаан нас хүртэл нь өсгөсөн хүүхэд бүрийн тоогоор нэг жил зургаан сараар тооцсон хугацаа;

3.2.2. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.27 дахь хэсэгт заасны дагуу Дипломат албаны тухай хуулийн дагуу цаг уурын хүнд нөхцөл бүхий улсад ажилласан нэг жилийг нэг жил зургаан сараар тооцон нийгмийн даатгалын шимтгэлийг төлсөн хугацаа;

3.2.3. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.26 дахь хэсэгт заасны дагуу өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн цэргийн алба хаасан нэг жилийг нэг жил зургаан сараар нэмэгдүүлэн тооцох бөгөөд цэргийн алба хаасан хугацааны шимтгэлийг цалин хөлснөөс нь, өсгөн тооцсон хугацааны шимтгэлийг шимтгэл төлөх үед мөрдөж байгаа хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаа;

3.2.4. Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр тогтоолгосон хугацаанд ажил хөдөлмөр эрхлээгүй тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 2004 оны 6 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хойш тэтгэврийн даатгалын санд төлсөн хугацаа;

3.2.5. Тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан хугацаа зэрэг болно.

Санамж 1. Даатгуулагчийн 1995 оноос хойшхи хугацааны зарим сарын нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн цалин хөлс нь тухайн үед мөрдөж байсан хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээнээс доогуур бол уг хугацааг Засгийн газрын 2023 оны 470 дугаар тогтоолоор баталсан "Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөх журам"-д заасныг баримтлан шилжүүлэн тооцно.

ДӨРӨВ. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийг бодох

4.1.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлд заасан нөхцөлийг хангасан даатгуулагчийн өндөр насны тэтгэврийг хэрэв даатгуулагч 1960 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс өмнө төрсөн бол цалинд үндэслэсэн аргаар, 1979 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр ба түүнээс хойш төрсөн, мөн хуулийн 5.1.1, 5.1.2 дахь заалт, 5.2 дахь хэсэгт заасан нөхцөлөөр тэтгэвэр тогтоолгох тохиолдолд зөвхөн нэрийн дансны аргаар, харин 1960 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс 1979 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүртэл хугацаанд төрсөн, түүнчлэн мөн хуулийн 5.1.3, 5.1.4, 5.1.5, 5.1.6, 5.1.7-д заасан нөхцөлөөр тэтгэвэр тогтоолгох даатгуулагчийн хувьд энэ 2 аргаас аль сонгосон аргаар нь бодно.

4.2.Даатгуулагчийн тэтгэвэр бодох дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дунджийг Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын 2023 оны А/139 дүгээр тушаалаар баталсан "Тэтгэвэр тогтоолгох дундаж цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогыг тодорхойлох журам"-д зааснаар тодорхойлно.

4.3.Даатгуулагчийн өндөр насны тэтгэврийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 7, 8 дугаар зүйл, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийг мөн хуулийн 13 дугаар зүйл, тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг мөн хуулийн 17 дугаар зүйлд заасан аргачлалаар тус тус бодно.

4.3.1.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтооход баримтлах шимтгэл төлсөн хугацаанд цэргийн алба хаасан хугацаа орохоор бол түүний авч байсан цалин, хөлснөөс тухайн хугацааны нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нэхэмжлэн төлүүлж, нэг жилийг нэг жилээр тооцож, нийт нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаанд оруулан тооцно.

4.3.2.Хоёр тэжээгч нь нас барсан тохиолдолд тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг тэжээгч тус бүрийн сарын цалин хөлсийг итгэлцүүрээр өсгөн, уг цалин хөлсний нийлбэрээс гэр бүлийн хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүдийн тооны хувиар бодно. Энэ тохиолдолд хоёр тэжээгчийн аль олон жил шимтгэл төлсөн хугацаагаар тооцож тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг тогтооно.

4.3.3.Энэ зааврын 4.3.2-т заасан тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтооходоо 2 тэжээгчийн дундаж цалингийн нийлбэр нь тэтгэвэр тогтоолгох үед мөрдөж байгаа сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээнд хүрээгүй тохиолдолд нийлбэр дүнгээс, илүү гарсан тохиолдолд хөдөлмөрийн хөлсний дээд хэмжээг баримтлан тогтооно.

Санамж2.Тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр бодоходоо эхний тэжээгчийн 1995-1999 оны цалин хөлс, хоёр дахь тэжээгчийн 2020-2024 оны цалин хөлсийг сонгосон бол хоёр тэжээгчийн цалин хөлсийг тэтгэвэр тогтоолгохоор сонгосон 5 жилийн сар бүрийн цалин хөлсийг тухайн харгалзах оны итгэлцүүрээр өсгөн тус бүрийн цалин хөлсний дунджийг тодорхойлж Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 19 дүгээр зүйлийн 19.4 дэх хэсэгт заасны дагуу тэтгэвэр тогтоолгох үед мөрдөж байгаа сарын цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын дээд хэмжээг баримтална.[1] (Хөдөлмөр, нийгмийн түншлэлийн гурван талт үндэсний хорооноос 2024 онд тогтоосон сарын хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээ 660 000 төгрөг байна)

4.4.Өндөр насны тэтгэврээ нэрийн дансны аргаар бодуулах хүсэлт гаргасан даатгуулагчийн тэтгэврийг Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлд заасны дагуу бодно.

4.5.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авч байсан даатгуулагчийн тэтгэврийг хөдөлмөрийн чадвараа бүрэн алдсан жил тутамд 1 хувиар бодож нэмэгдүүлнэ. Хөдөлмөрийн чадвараа бүрэн алдсан хугацаандаа тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн тэтгэвэр авагчид хөдөлмөрийн чадвараа бүрэн алдсан 1 хувийн нэмэгдлийг давхардуулан бодохгүй.

4.6.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай болон Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуульд заасны дагуу хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох эрх үүссэн бол Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 25 дугаар зүйлийн 25.2 дахь хэсэгт заасны дагуу дараах аргачлалын дагуу бодно:

4.6.1.Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 20-иос доошгүй жил төлсөн нөхцөлөөр бүрэн тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчид өндөр насны бүрэн тэтгэврийн эрх үүссэн бол шинээр тогтоогдсон өндөр насны тэтгэврийн хэмжээг өмнө авч байсан хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийн хэмжээнээс бууруулахгүй бодно.

Жишээ1. Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч сарын 958 500 төгрөгийн тэтгэвэр авч байсан, өндөр насны бүрэн тэтгэвэр тогтоолгоход тэтгэвэр нь 750 000 төгрөгөөр тогтоогдсон бол өмнө авч байсан хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр болох 958 500 төгрөгөөр тэтгэврийг тогтоож олгоно.

4.6.2.Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг 36 ба түүнээс дээш сар төлсөн нөхцөлөөр бүрэн тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчид өндөр насны тэтгэвэр тогтоох эрх үүссэн бол түүний тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан хугацаа нь өндөр насны хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн нөхцөл хангаж байгаа тохиолдолд Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.2 дахь заалтад заасны дагуу өндөр насны тэтгэврийг хувь тэнцүүлэн тогтооно.

Санамж3.Хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч нь өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох эрх үүсэж, Эрүүл мэндийн магадлалын зөвлөлийн хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, хугацааг тогтоосон шийдвэрийн дуусах хугацаанаас хойш эсхүл дуусах хугацаанаас өмнө цуцалсан бол цуцалсан өдрөөс хойш 6 сарын дотор өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан тохиолдолд дээр дурдсан хуульд заасан нөхцөл үүссэн гэж үзэж өндөр насны тэтгэврийг шинээр тогтоож, хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийн хэмжээнээс тэтгэврийг нь буулгахгүйгээр тогтооно.

4.7.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох тохиолдолд өндөр насны тэтгэврийн хэмжээг өмнө авч байсан хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврээс бууруулахгүй бодно.

Жишээ2.Үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний улмаас хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авагч сарын 750 000 төгрөгийн тэтгэвэр авч байсан, өндөр насны бүрэн тэтгэвэр тогтоолгоход тэтгэвэр нь 650 000 төгрөгөөр тогтоогдсон бол өмнө авч байсан хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийн хэмжээ болох 750 000 төгрөгөөр тэтгэврийг тогтоож олгоно.

4.8.Цэргийн байгууллагад цолтой алба хаасан иргэн цэргийн байгууллагаас чөлөөлөгдсөнөөс хойш хөдөлмөрийн чадвар алдсан эсхүл нас барсан тохиолдолд хөдөлмөрийн чадвар алдсаны болон тэжээгчээ алдсаны тэтгэврийг түүний 1995 оноос хойш цолтой ажилласан хугацааны цалин хөлснөөс Засгийн газрын 2019 оны "Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай" 137 дугаар тогтоолын 3 дахь хэсэгт заасны дагуу тэтгэврийн болон тэтгэмжийн даатгалын шимтгэлийг уг иргэнийг өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох үед нийгмийн даатгалын байгууллагаас улсын төсвөөс нэхэмжлэн төлүүлж[2] цэргийн алба хаасан нэг жилийг нэг жилээр тооцож тэтгэврийг бодно.

Өөрөөр хэлбэл цэргийн алба хаасан 1 жилийг 6 сараар нэмэгдүүлэхгүй.

ТАВ. Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр бодох

5.1.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 8, 10, 13 дугаар зүйлд заасан тэтгэврийг Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуулийн 9, 12, 14 дүгээр зүйлд заасан аргачлалаар тус тус бодно.

5.2.Цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтоох эрх үүсэж, тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан цэргийн алба хаагчийн иргэний байгууллагад ажилласан нэг жилийг цэргийн зургаан сард шилжүүлэн цэргийн алба хаасан хугацааг нэмэгдүүлэн бодно.

Энэ тохиолдолд нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаа 12 сар (1 жил) хүрээгүй тохиолдолд цэргийн алба хаасан хугацааг нэмэгдүүлэн тооцохгүй.

5.3.Цэргийн алба хаасны хувь тэнцүүлсэн тэтгэвэр тогтоолгох хүсэлт гаргасан цэргийн алба хаагч тэтгэвэр тогтоолгохоос өмнө тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаагаа энэ зааврын 5.2-т зааснаар нэмэгдүүлэн тооцуулах тохиолдолд цэргийн алба хаасны бүрэн тэтгэвэр тогтоолгох нөхцөлийг хангасан тохиолдолд цэргийн алба хаасны бүрэн тэтгэвэр тогтооно.

5.4.Цэргийн хөдөлмөрийн чадвар алдсаны болон тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтооход иргэний байгууллагад нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг цэргийн алба хаасан хугацаанд шилжүүлэн тооцохгүй.

5.5.Цэргийн тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр тогтоолгох хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүний хоёр тэжээгч нь нас барсан тохиолдолд тэтгэврийг нь нас барсан хоёр цэргийн алба хаагчийн итгэлцүүрээр есгөсөн цалин хөлсний нийлбэрээс бодно. Энэ тохиолдолд энэ зааврын Санамж2-т заасныг баримтална.

5.6.Цэргийн алба хаагчид тэтгэвэр тогтоохдоо цэргийн байгууллагаас гаргасан цалингийн тодорхойлолтод тусгасан

цалин хөлсний хэмжээ нь нийгмийн даатгалын мэдээллийн санд байгаа цалин хөлстэй тохирч байгаа тохиолдолд нийгмийн даатгалын байцаагчаар хянуулах, баталгаажуулалт хийлгэхгүйгээр хүлээн авч тэтгэврийг бодно.

ЗУРГАА. Тэтгэврийг өөрчлөн тогтоох

6.1.Энэ зааврын 2.1-д заасан даатгуулагч тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш ажил хөдөлмөр эрхэлж албан журмаар даатгуулж тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн бол тэтгэврийн хэмжээг нь анх тэтгэвэр тогтоолгоход баримталсан сарын дундаж цалин хөлснөөс тооцон шимтгэл төлсөн сар тутамд 0.125 хувиар тооцон авч байсан тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлнэ.

6.2.Хуульд заасны дагуу өндөр насны болон хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэврийг хувь тэнцүүлэн тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн анх тэтгэвэр тогтоолгоход баримталсан шимтгэл төлсөн хугацааг тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш албан журмын даатгалд хамрагдаж тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаатай нэгтгэн тооцоход бүрэн тэтгэврийн эрх үүсэхээр бол тэтгэврийг нь бүрэн болгон өөрчлөн тогтооно.

Харин өмнө тогтоогдсон тэтгэврийг тогтооход баримталсан шимтгэл төлсөн хугацааг тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш шимтгэл хугацаагаар нэмэгдүүлэхэд нийт шимтгэл төлсөн хугацаа нь Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1.2 дахь заалтад заасны дагуу хувь тэнцүүлсэн тэтгэврийн эрх хэвээр байгаа тохиолдолд тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг нэмэгдүүлэн тооцно.

Энэ тохиолдолд бодогдсон тэтгэвэр нь өмнө авч байсан тэтгэврийн хэмжээнээс нэмэгдээгүй тохиолдолд тэтгэврийг хэвээр нь, тэтгэвэр нь авч байсан тэтгэврээс нэмэгдсэн бол нэмэгдсэн хэмжээгээр олгоно.

6.3.Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу цэргийн алба хаасны тэтгэврийг хувь тэнцүүлэн тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн анх тэтгэвэр тогтооход баримталсан цэргийн алба хаасан хугацааг тэтгэвэр тогтоолгосноос хойш ажил хөдөлмөр эрхэлж, тэтгэврийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацаатай нэгтгэн тооцох замаар тэтгэврийг нь өөрчлөн тогтоохгүй, харин энэ зааврын 6.1-д заасны дагуу шимтгэл төлсөн хугацааны нэмэгдлийг тооцож олгоно.

6.4.Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.2 дахь хэсэгт заасны дагуу даатгуулагчид Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хууль болон Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд заасны дагуу хоёр тэтгэвэр авах эрх зэрэг үүсэхээр бол шимтгэл төлсөн болон цэргийн алба хаасан хугацааг нэгтгэн тооцож нэг тэтгэвэр тогтооно. Энэ тохиолдолд 2024 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс хойш шинээр тэтгэвэр тогтоолгох хүний хүсэлтэд үндэслэн шимтгэл төлсөн болон цэргийн алба хаасан хугацааг нэгтгэн тооцож тэтгэврийн даатгалын сангаас эсхүл цэргийн тэтгэврийн аль өөрт нь таатай тэтгэврийг тогтооно.

Цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагч 10-аас доош жил иргэний байгууллагад шимтгэл төлж ажилласан хугацаагаар цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтоолгосон хугацаагаа нэмэгдүүлэх хүсэлт гаргасан тохиолдолд Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.6 дахь хэсэгт заасны дагуу өөрчлөн тогтооно.

Энэ тохиолдолд Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.2 дахь хэсэгт заасан тухайн цэргийн алба хаасны тэтгэвэр авагчийн төрсөн онд харгалзах өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгох нас (2024 онд эрэгтэй 61 нас 9 сар, эмэгтэй 56 нас 9 сар)-ны нөхцөлийг хангасан байх шаардлага тавихгүй.

Санамж4.2010 оны 07 дугаар сарын 02-ны өдрөөс хойш цэргийн алба хаасны тэтгэвэр тогтоолгосон цэргийн алба хаагчийн иргэний байгууллагад нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж ажилласан хугацаагаар цэргийн алба хаасан хугацааг нэмэгдүүлэн тооцно.

6.5.Энэ зааврын 2.1-д заасан тэтгэвэр авагчийн тэтгэвэр тогтоолгохоос өмнө ажилласан хугацаа, тэтгэвэр тогтоолгосон цалин хөлс өөрчлөгдсөн, дундаж цалингүйгээр болон 6 эсхүл 7 жилийн дундаж цалингаар тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагч 5 жилийн цалингаар тэтгэврээ өөрчлөн тогтоолгохоор хүсэлт гаргасан, хөдөлмөрийн чадвар алдалтын хувь, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авч байгаа хөдөлмөрийн чадваргүй гишүүдийн тоо өөрчлөгдсөн зэрэг шалтгаанаар тэтгэврийг өөрчлөн тогтоох тохиолдолд өөрчлөн бодсон тэтгэврийн хэмжээн дээр тухайн тэтгэврийг анх тогтоолгосон хугацаанаас Засгийн газрын 2023 оны "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай" 239 дүгээр тогтоол болон түүнээс хойш Засгийн газраас хэрэгжүүлсэн тэтгэврийн нэмэгдлийг тооцож олгоно.

Жишээ3.2010 онд тэтгэвэр тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг энэ зааврын 6.6-т зааснаар өөрчлөн тогтоох тохиолдолд 2023 оны "Тэтгэврийн хэмжээг нэмэгдүүлэх тухай" 239 дүгээр тогтоол болон түүнээс хойш Засгийн газраас хэрэгжүүлсэн тэтгэврийн нэмэгдлийг, харин 2023 оны 12 дугаар сард тогтоолгосон тэтгэвэр авагчийн хувьд 2024

6.7.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлд заасан "Өндөр насны тэтгэврийн тусгай зохицуулалт"-ыг зөвхөн тэтгэврийн даатгалын сангаас өндөр насны тэтгэвэр тогтоолгосон, хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1 дэх хэсэгт заасан нөхцөлийг хангасан гэр бүлийн хоёр тэтгэвэр авагчийн аль нэг нь нас барсан тохиолдолд нас барсан тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийн 20 хувиар тооцсон дүнгээр эхнэр /нөхөр/-ийн өндөр насны тэтгэврийг нэмэгдүүлэн нас барсны дараагийн 2 дахь сараас эхлэн, хэрэв түүнээс хойш хүсэлт гаргасан бол мөн хуулийн **23 дугаар зүйлийн 23.6 дахь хэсэгт заасан хугацааг баримтлан олгоно[3].**

ДОЛОО. Тэтгэвэр авагч хүсэлт гаргах, шийдвэрлэх

7.1.Энэ зааврын 2.1-д заасан тэтгэвэр авагч шинээр тэтгэвэр тогтоолгох болон өөрчлөн тогтоолгох хүсэлтээ харъяалах Нийгмийн даатгалын газарт цахимаар эсхүл бичгээр гаргана.

7.2.Нийгмийн даатгалын байгууллага нь тэтгэвэр авагчид шинээр тэтгэвэр тогтоохдоо Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 22 дугаар зүйлийн 22.1, 22.2 дахь хэсэгт, 23 дугаар зүйлийн 23.5 дахь хэсэгт тус тус заасан хугацааг, тогтоосон тэтгэврийг өөрчлөхдөө мөн хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.6 дахь хэсэгт заасан хугацааг баримтална.

7.3.Хүсэлт гаргасан даатгуулагчид тэтгэвэр тогтоох, тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг өөрчлөн тогтоох тохиолдол бүрд тэтгэвэр тогтоолтын хуудсыг хэвлэн холбогдох хяналтын байцаагч, хэлтсийн дарга, ахлах нягтлан бодогчоор хянуулж, Газрын даргаар баталгаажуулж хувийн хэрэгт холбогдох баримт бичгийн хамт хадгална.

----oOo---

[1] Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн 19 дүгээр зүйл

[2] Засгийн газрын 2019 оны "Тогтоолд өөрчлөлт оруулах тухай" 137 дугаар тогтоол

[3] Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн 9 дүгээр зүйл